Ч. 56 | Неділя 10 (22) марця 1896. | Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтовоі.

Реклямациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскоі“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциі:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Рускі фабрики опініі публичноі.

Рівночасно зі статиями „Наша бездільність народна“ помістила „Буковина“ — по части у відповіди безіменному авторови згаданих статий, прекрасну річ фейлєтонову під заголовком „З жит я“, котроі найбільша вага спочиває в тій точці, котру ми тут виписуємо на заголовку; цілий же зміст, на котрий нам прийде ся пізнійше покликувати ся, зібрав автор того-ж фейлєтону в слідуючі головні точки:

Лист з перед 35 літ. А тепер як? — Що би то було без Москвофілів? — Чому Русин дорожить так своіми думками? — Рускі фабрики опініі публичноі і клопоти редакторскі.

„Припадково — каже автор фейлєтону — виймив я із своєі бібліотеки „Голос на голос для Галичини“, брошурку видану в Чернівцях 1861 року, тай став переглядати. Знайома мені вже та брошурка, але таки один уступ в ній вразив мене тепер незвичайно. Як раз тому 35 літ, бо 12 марта 1861 року, писав Ізидор Якимович з Тернополя до Антона Кобиляньского в Чернівцях між иншими так: „Тебе, правда, дивує тото, що Русини по руски не вміють, але мене тото не дивує ані раз, бо памятаю дуже добре, же і я змаленьку не по руски, але по польски белкотів, а мама до мене і тато і сестри і братя; а по руски лише у варни бесідовало ся з челядев або з хлопом на дорозі або під церквов. Аж від 1848 року щось більше і частіще в покою мож було зачути руске слово — але як? сам догадаєш ся — (з встидом!) Тепер чи потрафиш ми сказати, хто то тому був винен, чи родичі (чи дід чи прадід), чи я, чи час такий.... І ще нині знаю много таких Русинів, що руского ся встидають, — собаки, пощезали би! ще дуріють! ще сліпі! О Боже, дай ім, щоби вже раз прозріли!... Они, видко, чекають на готове; іли би, аби ім печені голубці сами до поганого іх рота влетіли“...

Не знаю, яке вражінє робить сей уступ на вас, що се читаєте, а мені видить ся, що его тепер, як раз по 35 літах, можна би також повторити і через те не сказало би ся ще дуже великоі неправди. Літ тому 35!... Певна річ, що з того часу богато перемінило ся на лучше, але проте, уживши твердих слів І. Якимовича, „і ще нині я знаю много таких Русинів, що руского ся встидають, ще дуріють, ще сліпі! О Боже, дай ім, щоби вже раз прозріли!... Они, видко, чекають на готове....“ Киньте оком на всю партию москвофільску, що за тих 35 минувших літ чекала на готове і руского встидала ся і встидає ся, — почисліть всіх тих, що вважають себе Русинами, а по руски, справді по руски, без похибки, не вміють ні говорити, ні писати, — що гірше, дома у себе уживають чужих мов, — почисліть ви іх, і вам живо стане перед очима типовий Русин, що „жде на готове; він ів би, аби єму печені голубці сами до рота влетіли....“

Легко сказати: 35 літ! Але вдумайте ся ви в історию тих 35 минувших літ нашого житя і уявіть собі, що за той час у нас, в австрийскій Руси, не було ніяких москвофілів, нігде: ані в Галичині, ані на Буковині, ані в Угорщині, не було колотнечі і борби з ними, а вся наша сила і енерґія пішла в користь народови тою дорогою, якою вже тому 35 літ народовці ішли, не було спорів о мову і о нещасну правопись, всі видавництва працювали для народу в его рідній мові, з вірою в его будучність, — уявіть собі такий період нашого житя, а вам певно прийде охота писати утопію на тему: яким би то шляхом пішов був наш розвій, як би в нас не було тих нещасних москвофілів? Чи ми потребували би тепер, заломивши з горя руки, дивити ся, як нас леда хто перемагає? Чи в нас не було би правдивоі сили? А проте, сьвітку мій! чому-ж іще й нині ми не хочемо бачити хто нам ворог?!

Ціле поколінє зросло без доґмату і на него прийшла тепер черга говорити і вести провід в народі. Уродив ся Русин і батько не знав чого сина навчити, яку єму дорогу показати, бо сам не мав певних пересьвідчень. Тимчасом вродив ся Поляк і заставав уже ідеали і доґмати польскі готові; він не потребував іх шукати, він іх лише принимав. А Русин мусів глядати сам собі дороги, з тяжким трудом виробляти собі пересьвідченя і ідеали, отже до чого по якімсь часі своім розумом дійшов, то стало ся єму дуже дороге і виробило в нім впертість та неподатливість на всякі инші думки. Наслідки тих бездоґматичних часів ми бачимо тепер і гірко всі відчуваємо, але поступити ся одною або другою своєю думкою в практичний бік ми не вміємо, бо жаль нам наших пересьвідчень, з таким трудом набутих. Звідси незгода і безголовє, звідси такі обяви, що закопавшись в дрібниці даноі хвилі тратимо саму основну нашу ціль зперед очий і лучимо ся н. пр. з москвофілями, своіми ворогами.

В статях опозиционіста, поміщених на

---

37)

БЕН ГУР.

ОПОВІДАНЄ З ЧАСІВ ХРИСТОВИХ.

ЛЮДВИКА ВОЛЛЄСА.

(Дальше.)

Глава двайцять і третя.

Шейх чекав, аж Бен Гур буде брати коні на полудне з поля, — а був вдоволений, бо побачив, що они по всіх тих вправах набрали такоі скорости, що не можна було сказати, котрий з них бистрійший, а котрий повільнійший; словом, всі були як один.

— Нині по полудни, мій Шейху, верну вже тобі твого Сиріюса — сказав Бен Гур і погладив коня по шиі. — Від тепер буду вже брати віз.

— Вже так скоро? — спитав Ілдерім.

— Бо то, видиш, у коний розум як у чоловіка і они люблять вправи. Отсей — він потряс поводом наймолодшому коневи над хребтом — ти, бачу, назвав его Альдебараном, єсть найбистрійший. Він би на перегонах випередив других коний три рази дальше, як сам за довгий.

Ілдерім гладив ся по бороді, а очи єму аж сьвітили ся, коли промовив:

— Альдебаран найбистрійший, а котрий же найповільнійший?

— Отсей! — Бен Гур потряс поводом понад Антаресом. — Але сей побідить, бо він може бічи хоч би й цілий день, а по заході сонця буде бічи з найбільшою скоростию

— Правду кажеш! — сказав на то Ілдерім.

— Я бою ся лиш одного, шейху! Коли Римлянинови захоче ся побіди, то він не конче зважає на свою честь. Що то они не виробляють при ігрищах, і то при всіх! На перегонах возами допускають ся они у всім хитрости почавши від коний аж до поводатора, а від поводатора аж до его пана. Длятого, добрий шейху, пильнуй всего, що твоє. Від нині аж доки не минуть перегони, не позваляй ніякому незнакомому оглядати коний. А хочеш бути ще безпечнійшим, таки не спи, лиш сторожи коний зі зброєю в руці — тогди я вже не буду журити ся тим, який буде конець.

При вході до намету они позлазили.

— Зроблю так, як хочеш. На славу божу, ніхто іх ані не доторкне ся, хиба лиш рука моіх вірних слуг! Сеі ночи розставлю варту. Але подиви-ко ся сину Арріюса! Ілдерім добув пачку і отвирав еі поволи, коли тимчасом оба сідали на диван. — Подиви ся і поможи мені твоєю латиною.

Він подав єму письмо. — На, читай, в голос і перекладай, то що читаєш, мовою твоіх батьків. Я латини страшенно не люблю.

Бен Гур чув ся скріпленим на дусі і став читати: „Месаля до Ґратуса!“ — Замовк. Аж за серце его стисло, як би щось перечував. Ілдерім добачив его зворушенє.

— Ну, читай же, я слухаю!

Бен Гур звинив ся і став ще раз читати. — Хиба досить згадати, що то письмо було другим відписом з того, яке Месаля рано по пирі вислав, з такою осторожностию до Ґратуса. — Коли Бен Гур дочитав ся до того місця, де Месаля пригадував Ґратусови давні події, голос его став дрожати, і він аж два рази мусів переставати, щоби якось опамятати ся. Лиш на силу читав дальше: „Пригадую тобі ще, що ти в справі родини Гурів — він знову замовк і зітхнув глубоко — розпорядив так, як то ми тогди оба уважали за найліпше, щоби тим осягнути нашу ціль, значить ся, щоби о тім і слих пропав — постарати ся о то, щоби они вигибли природною смертию“.

Дальше вже не дочитав. Папір випав єму з рук; він закрив собі лице долонями. — Погибли, погибли! Ще лиш я лишив ся!

Шейх дивив ся спокійно, але не без чувства на зворушеного до глубини молодця. Відтак встав і відозвав ся: Сину Арріюса! Вибачай, але прочитай ти сам то письмо для себе. Коли-ж зможеш мені сказати конець его змісту, то дай мені знати, а я знов прийду.

Він вийшов, а нічо в его житю не дало ліпшого доказу делікатности его чувства.

Бен Гур припав на диван і гірко заплакав. Коли відтак трохи опамятав ся, прийшло єму на гадку, що не дочитав листу до кінця. Взяв его знову до рук і читав дальше: „То чей пригадаєш собі, що ти розпорядив тогди в спразі матери і сестри злочинця, а коли я тепер хочу довідати ся, чи они ще жиють, чи

чільнім місци Буковини п. з. „Наша бездільність народна“ читаємо про значінє праси у нас. А вже-ж коли подумаємо собі, хто у нас так страшно збаламутив нарід і чим, то не находимо иншої відповіди, як лиш ту, що одна праса найбільше ту пошкодила. Таке покійне „Слово“ здеморалізувало нам за довгі роки всю інтелїґенцию. Ріжні, численні єго спадкоємції ведуть сю роботу дальше. Мають гроші і розкидають ґазети даром або за півдармо, так, що з ними годі видержати конкуренцию. Провідники наші руйнують ся матеріяльно через видаванє ґазет, аби лише спасати честь „партиї“, котрій та честь немов байдужа. Кромі того москвофіли за „добрих“ часів захопили в свої руки ріжні богаті фундациї і інститути (Народний Дім і Ставропіґію), отже борба з ними забирає нам більшу половину нашої працї, котра так придала би ся на що инше! Вміла Росия походити коло справи, нехай їй Бог того варварства не памятає!

З „Дїлом“ в Галичинї, а в Буковинї з „Буковиною“ виступали народоцї вже як сьвідома партия, а бодай як притягаючий осередок, коло котрого збирали ся свої люди, що мали одну мету. Було се в Галичинї тому 17 лїт, а в Буковинї тому 12 лїт. Тілько жадає ся від праси, таку вагу кладе ся на ню! І слушно. Але загляньмо в редакциї руских часописий, ті фабрики, в котрих тепер щоденно фабрикує ся руска опінїя публична. Богато там сил? Чи фахові они? Назвім ми їх; адже з тим нема потреби крити ся? Справдїшних редакторів, vulgo ґазетярів, ми на всю Галичину і Буковину маємо десять; при „Дїлї“ Ів. Белей і Мих. Струсевич (всї инші помічники „Дїла“, то перелетні птиції) при Kurjer-i Lwowsk-ім Іван Франко, при „Народній Часописи“ Кирило Кахнїкевич і Антін Березиньский, при „Буковинї“ О. Маковей і молоденький помічник (всї инші сотрудники не сталї не платні), при „Радикалї“ і „Громадскім Голосї“ Вячеслав Будзиновский, при „Зорі“ Володимир Левицкий (сам один!), — кромі них невтомимий Кость Паньковский, що вів або веде ріжні видавництва, а до недавна ще Мих. Павлик, (фахових видавництв, як Посланник, Дяківский Глас і т. п. не числимо) — і тілько всього сьвітла і воску! Всего десять! Назвали ми вже ту не лиш редакторів щоденних ґазет, але навіть декотрих періодичних. Тимчасом при самім „Галичанинї“ єсть пятьох чи шістьох старих, добре платних редакторів, вправних у своїм ремеслї, бо вже на тім зуби з'їли. А якже у нас наші ґазетярі платні? Пишуть они часто про визиск робітників, обурюють ся на принципалів, а тимчасом їх самих визискує принципал-нарід без найменшого милосердя, а їх апеляция можлива лише до Бога.

Так коли вглянете в наші редакциї, то зачудуєте ся, якими preріжними роботами мусять наші редактори занимати ся. Політику свою і заграничну, фейлєтони о всїм, новелї, поезиї, критики і справи економічні, все те кождий руский редактор в потребі мусить уміти написати, бо публика супротив него занимає звичайно лише „прихильно-выжидаюче“ становище і хоче науки, забави, розривки, одушевленя, заспокоєня своєї цїкавости, притім ненарушимости єї інтересів (за одного ображає ся без причини сотня) — всего а всего хоче.... А бійте ся Бога! звідки-ж того всего добра набрати?

Поляк, Нїмець редаґує половину своєї ґазети ножицями. Черновецкі нїмецкі ґазети передруковують чужі фейлєтони, витяті з більших ґазет, безпардонно, ще навіть пишуть на заголовку: Nachdruck verboten!, статю витне з Berliner Tageblatt, фейлєтон з Fremdenblatt-у, новинки загальні з віденьских ґазет, дещо сам допише — і ґазета готова. Поляки радять собі так само, бо мають кількадесять щоденних ґазет. „Галичанинъ“ витне статю з „Нового Времени“, змінить лише какъ на якъ і что на що — і вже єсть „по руски“; — „Православная Буковина“ половину кождого числа заповнить матеріялом, передрукованим з ріжних московских „епархіяльних відомостий“ — і ґазета також готова. Оно певна річ, не гарно брати чужі річи, але при навалї роботи мусять же собі люди якось помагати, тим більше, що взяти чужу новинку — то ще не такий смертельний гріх, бо знає ся, що і та новинка звідкись даром також взята. Так уже взаїмно помагають собі редактори мимоволї, хоч як нераз ненавидять ся між собою.

А у нас як? У нас з ножиць майже хісна нема. Не запозичиш ся у нїкого, бо нема в кого. Схочеш — не дай Боже — взяти яку інформацию з „Галичанина“ — толкуй на руске; схочеш з „Дїла“, переписуй на фонетичну правопись. З польских ґазет толкуй, з нїмецких, російских також, все а все сам пиши і переробляй, тому що ти не Нїмець, не Поляк, не Москаль, тілько Русин.

Тепер же подумайте собі: от єсть тепер місяць марець, без руских сьвят, з чотирма лише недїлями. Редакция щоденної часописи мусить видати в такім місяци 27 аркушів друку, заповнених — розуміє ся — як найцїкавійшим, добре обробленим матеріялом. 27 аркушів друку! Хто хоче мати хоч мале понятє, що то значить тілько написати, нехай лиш собі „для приємности“ перепише тих 27 чисел ґазети. Роботи умової і не числю. А кожда руска редакция, хоч як мало має сил, мусить таку штуку втяти; написати денно самому 500 стрічок друку — се у руского редактора зовсїм не велике диво. Пише ся, мов з рукава сипле ся, бо хлопець з друкарнї жде на рукопись, а ґазета не сьміє спізнити ся. Инакше високоповажані читателї дуже би гнївали ся і цїлком слушно; за свої гроші кождий пан і може приказувати.

Ба! почекайте! А єсть же то справедливо, аби так люди мучили ся? Уважає ся редакторів, чи слушно чи не слушно, духовими провідниками народу, а ту сей нарід наш цїлком байдужий на їх долю. На вартости ґазети не розуміє ся, заходів оцїнити не вміє, а про вартість ґазети рішає у него в найлучшім випадку лукава партийність. А вже догодити — нїкому не догодиш серед такого заколоту преріжних пересьвідчень, а радше — серед такої бездоґматичности. Як би так кождий передплатник уважав своїм обовязком роздобути для ґазети, котру читає, по десять инших передплатників, а кромі того, що сам замітить або видумає, подавав до відомости редакциї, то зібрало би ся більше гроший, кожда редакция могла би мати більше платних помічників у себе, могла би роздїлити роботу: „ти се пиши, а ти то“, до чого котрий вдав ся, — і ґазета була би повна добрих, обдуманих і оброблених статий. Тодї би можна і надсилані статі обробляти, бо наші люди — правду сказавши — по руски писати не вміють, так само майже, як тому 35 років, тодї стало би часу на листи, на зносини з людьми, так доконче потрібні, набрало би ся фантазиї, жвавости, запалу, був би час на вишуканє ріжнородного материялу, на цїкаве ґруповане єго — одним словом подайте рускому редакторови лише 5000 передплатників, а він покаже, що потрафить!

А так що? Латає ся з дня на день, аби дальше. А суспільність, як єгипетский сфінкс, дуже мудро мовчить; стріляй хоч з яких канон в єї перви-посторонки, не надрушиш їх, — она байдужа. Не знати лиш, чи така загадочно мудра, чи така темна. Посторонні помічники у наших ґазет — то велика річ, дуже часто хосенна, але буває також шкідлива, просто баляст неужиточний, що тільки час забирає. Але проте

померли — Бен Гур здивував ся і читав ще раз та ще раз той уступ, а наконець аж крикнув з дива: Він не знає, чи они померли! Благословене імя Господнє, ще не пропала вся надія! — Він дочитав се речене і почув в собі таку силу, що перечитав вже й цїлий лист.

— Не померли! — сказав він подумавши через хвилю. — Не померли, бо він би преці знав о тім. — Перечитавши лист ще раз уважно, укріпив ся в тім погляді і післав по шейха.

— Коли я, о шейху, загостив під твій намет — говорив він спокійно, коли Араб собі сїв і лиш они оба були в наметї — не хотїв я більше нїчого о собі сказати, лиш то, що маю досить вправи, щоби поводити твоїми кіньми. Я не хотїв розповісти тобі моєї історії. Але коли так вже стало ся, що отсе письмо дістало ся до моїх рук, щоби я єго прочитав, то се так дивна річ, що я приневолений розповісти тобі все о собі. В сїм намірі укріпляє мене ще й то, що маємо спільного ворога, від котрого мусимо спільно боронити ся. Прочитаю тобі письмо і дам тобі потрібні пояснення; тогди не буде тобі дивно, що я такий зворушений, оправдаєш мене, коли-б ти мене уважав може за чоловіка слабої або дитинячої натури.

Шейх слухав єго мовчки, аж він дочитав ся до того місця: „Я видїв того жида вчера в печері Дафне — а коли єго там тепер нема, то він десь не далеко, і я вже не спущу єго з ока. Коли-б ти мене спитав, де він в сїй хвили перебуває, то я би тобі з найбільшою певностию відповів, що єго можна би знайти в пальмовім гаю....

— Ах! — відозвав ся на то Ілдерім голосом, в котрім пробивав ся не так гнїв, як здивоване, та став пальцями перебирати в бороді.

— В наметї зрадливого шейха Ілдеріма — читав Бен Гур дальше.

— Що — я зрадник!? — крикнув старий сердито. Борода єму трясла ся, губи викривили ся а жили на чолї та на шиї набігли кровю так, що здавало ся, як би готові пукнути.

— Ще хвильку, шейху! — промовив Бен Гур просячим голосом. — То так Месаля думає о тобі; послухай же, як він відгрожує ся. — Він читав дальше: В наметї зрадливого Ілдеріма, котрий вже не довго буде сьмів ставити нам опір. Не подивуй ся, коли першим военним розпорядком Максентия буде всадити того Араба на корабель і відвезти до Риму.

— До Риму!? — Мене — Ілдеріма, — шейха, що має десять тисячів збройних їздців відвезти до Риму!?

Він схопив ся витягнув руки і розложив пальцї скорчені мов кігті, а очи сьвітили ся єму як у гадини.

— О Боже! Нї, на всїх богів крім римских! — Коли вже буде раз конець тїй погани? — Я собі вільний чоловік; вільний і мій нарід! Чи вже маємо гинути невільниками, або що ще гірше, жити як пси, що лїзуть свому панови до ніг? Чи менї цїлувати ту руку, що мене бє? Я маю за кождий віддих бути вдячний якомусь Римлянинови? Ох, коби я так був молодший о яких двайцять, або десять, або хоч о пять лїт!

Аж заскреготав зубами і взяв ся за голову. Відтак, як би єго взяло ся якесь инше чувство, перейшов поп[...] Бен Гура, завернув ся борзо знову і вхопив е[...] сильно за плече.

— Я на твоїм місци, сину Арріюса, такий молодий, такий сильний, так вправний в оружию, і маючи так як ти причину до мести, достаточну до сьвятої мести — та говорім отверто і щиро з собою! — сину Гура, сину Гура кажу —

На то імя в Бен Гурі аж кров застигла. Здивований, змішаний дивив ся він Арабови просто в очи, що сьвітили ся мов грань.

— Сину Гура, кажу, я на твоїм місци, коли-б зазнав лиш половину такого лиха, коли-б менї прийшло ся згадати то, що тобі — я би не видержав! — Старому поплили слова з уст повною струєю. — Я би до тої кривди, яку менї зробили, долучив кривду цїлого сьвіта і шукав лиш мести. Я би ходив від краю до краю і бунтував всїх людий. Не було би нїякої війни за свободу, в котрій би я не брав участи. Коли-б я не міг зробити нїчого лїпшого, то пішов би до Партів. А коли-б я не знайшов прихильників між людьми, то сполучив би ся з вовками, з львами і тиґрами та бунтував би їх проти спільного ворога. Кожде оружие було би для мене добре. Вистало би менї лиш того, що то Римляни, щоби їх радо вирізати до одного. Я би нїкого не щадив, не просив нїкого пощади для себе. Я би все нищив огнем, що лиш називалось би римским, всїх, що лиш родили ся Римлянами ставив би під меч! Ночию молив би я богів, щоби дали менї своїх страшних сил як бурі, спеку, посуху і студінь, всяке затроєне повітрє і всї ті пошести, від котрих гинуть люди на суши і на мори! Я би не спав, я — я —

Він замовк, бо вже духу єму не ставало; лиш сопів і ломив руки. Бен Гур вирозумів з того всего лиш тілько, що шейх був дуже роздразнений, що би безмежно роз'ярений.

Перший раз від многих лїт почув він, що хтось назвав єго по єго правдивім імени. Отже бодай один чоловік знав єго, бодай вірив єму не жадаючи па то доказів — а тим був Араб з пустинї! Звідки він то довідав ся? З листу?

тою посторонною даремною помочию у нас ґазети стоять. Біда тілько в тім, що редакторам не стає часу стояти в тїснїй звязи з такими ласкавими помічниками, котрі потребували би часом лише поученя, інформаций і були би справдї дуже потрібними. Та як то прикро стояти о їх ласку!

Я таки мушу дуже практично закінчити свою говірку і думаю, що розумно; головна недостача наших видавництв лежить в тім, що не мають гроший. Як би за кожду роботу платило ся, то у нас найшли би ся сотки публїцистів і лїтератів, а ґазети наші могли би ревнувати з европейскими; а так за простибі лише який безсребренник патріот схоче мучити ся і писати. А таких мало, дуже мало! Гроші знов на видавництва може дати тілько суспільність руска, а коли она їх не дає, то з того бере ся такий circulus vitiosus, що будь у нас голова як бочка, повна розуму, а виходу з него не найдете. А коли знаєте, то скажіть: який вихід?...

Перегляд полїтичний.

Палата послів залагодила на вчерашнім засїданю цїлий буджет в другім і третім читаню і ухвалила закон фінансовий без дебати. Підчас дебати над етатом міністерства справедливости промавляв пос. Поточек против примусу нотаріяльного і за переданем дрібних справ спорних громадам а не судам мировим.— Пос. Вашатий яко ґенеральний бесїдник против, критикував давного міністра і завзиває Чехів до безвзглядної опозиції. Ген. бесїдник за буджетом пос. Бик домагав ся закона еміґрацийного для Галичини і заради против покутних писарів.

Новинки.

Львів дня 21 марця 1896.

— **Іменованя.** Президия ц. к. краєвої Дирекциї скарбу іменувала рахункового офіциала Стан. Ендсмана салїнарним адюнктом при салїнарних зарядах Галичини і Буковини. — П. Міністер торговлї затвердив вибір Стан. Бурстина на предсїдателя і Мих. Куляка на заступника предсїдателя торговельно промислової палати в Бродах на 1896 р.

— **Концерт в Стрию в честь памяти Т. Шевченка** з нагоди 35-тих роковин смерти поета відбуде ся заходом руских товариств стрийских при участи членів „Львівского Бояна“ в четвер дня 26 марта с. р. в сали Руского касина під „Чорним орлом“. Програма концерту: 1) Вступне слово. 2) Воробкевича „Пробудилась Русь“ хор мужеский. 3) Лисенка „Верховина“ хор мішаний в супроводї фортепяна. 4) Шевченка „Чернець“, декламация. 5) Колеси „На музиці“ хор мужеский. 6) Нижанковского чотири піснї народні, хор мішаний. 7) Шопена фантазия impromptu op. 66, фортепян. 8) Лисенка „Ой пущу я коничenька“ хор мужеский в супроводї фортепяна. 9) Лисенка „Менї однаково“ сольо басове. 10) Нїщиньского „Вечерниці хор мішаний в супроводї орхестри. — Початок точно о год. 7-ій. Вступ 1 зр. — Комітет докладає всїх старань, щоби концерт сей в память великого ґенія нашого випав як найсьвітлїйше.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** гр. Стан. Баденї оглядав передвчера — не заповівши своїх відвидин — досьвідні стациї при львівскій полїтехницї, а то: керамічну і нафтового промислу. Є. Е. п. Маршалок забавив в тих заведенях около півтора години і люстровав їх дуже подрібно.

— **Будову палати для руского епископа в Перемишли** вже розпочато. Тепер закладає ся фундаменти.

— **Достава обуви для армії**, розписана на сей рік Міністерством війни, вже роздана. З Галичини увзгляднено майже пять тисяч шевців, котрі за посередництвом повномічників убігались о доставу. Оповіщене офертове було на 67.740 пар обуви всякого рода. З Галичини внесло оферти більше як вісім тисяч шевців, котрі ведуть шевство яко промисл домашний або дрібний; одвак не всїх увзгляднено. З прочих країв австрийских увзгляднено майже чотири тисяч шевців.

Всячина.

— **Нищенє птиць.** Як звістно, єсть у европейских женщин звичай, що прибирають свої капелюхи перами або цїлими крилами птиць, а навіть і цїлими меншими птицями, як н. пр. колїбрами. Той звичай, дикий і шкідний, грозить погубою неоднїй птичій породї і приносить незчислені шкоди цїлій людскости, бо убиває ся птиці пожиточні, що хоронять ростини перед шкідними насїкомими, цїлком безкористно— лише задля жіночих примх. Мислячі люди вже давно звернули на то свою увагу і старали ся в часописях і книжках виказати шкідність і варварство згаданої моди. Так н. пр. професор Нютон видав ще в 1876 роцї відозву дс жінок, в котрій просив їх, щоби перестали прибирати капелюхи птичими крилами і пірем, коли не хочуть, щоби щезли з лиця землї найгарнїйші і найпожиточнїйші породи птиць. В новійших часах починають засновувати ся в західній Европі товариства, котрих задачию борба з тою поганою модою. Щоби собі уявити, кілько птиць паде жертвою европейскої жіночої моди, наведемо тут кілька даних, які сими днями оголосило німецке товариство охорони птиць. І так один купець в Льондонї, що розсилає випхані птиці і піре по цїлій Европі, спровадив в однім роцї з Америки і Азиї 400.0000 колїбрів, 6.000 райских птиць і 360.000 птиць инших родів. Другий льондоньский торговець спровадив за одним разом з Америки 32.000 убитих колїбрів, 80.000 водних птиць і 800.000 пар крил з ріжних родів птиць. В одній великій торговли птицями, також в Льондонї, де відбувала ся лїцитация, продано за чотири місяцї 404.465 американьских випханих птиць, а 356.389 азийских, крім того ще тисячі фазанів і райских птиць. В иншім тамошнім склепі продано в 1889 р. понад 2 мілїони випханих птиць. Сама Анґлїя спроваджує річно більше як за 22 мілїони зр. птиць і піря. Один американьский підприємець приладжує пересїчно в однім роцї 30 тисячів птиць для жіночих капелюхів, а знов одна велика американьска фабрика в Новім Йорці розсилає в роцї по 700 тисячів штук випханих птиць. Анґлїя і Франция спровадили в послїднім роцї 1,600.000 птиць ріжного рода крім колїбрів, котрих ввезено до Франциї аж мілїон штук! Одна торговля в державі Вірджінїя в Америцї вислала до Парижа 40 тисячів морских птиць, а з острова ЛьонґАйленд коло Нового Йорку спроваджено їх також до Парижа за 4 місяцї 70 тисячів. Знов инша париска торговля спроваджує річно по 100 тисячів птиць з Африки і по 40 тисячів з Америки. Коло пригірка Бод убито в однім роцї під проводом лиш одної особи 40 тисячів морских ластівок і той рід птиць зник там тепер, так само як у Фльоридї вигибли чаплї і морскі орли. — В Японї наклїкують часописи правительство, щоби займило ся охороною птиць. Одна ґазета описуючи, як Европейки любують ся в птичих прикрасах на капелюхах, пише: „Коли они вбирають ся в такі річи, то се не лиш тяжка кривда для нашого краю, але й найтяжша наруга над їх власною европейскою цивілїзациєю“. Відтак жалує ся часопись на то, що Европейці нищать співаючі птиці в Японї і на доказ того наводить сьвіже замовлене якогось анґлїйского купця на 100.000 випханих птиць. Але не лише в прочих частях сьвіта нищать ся птиці цїлими мілїонами; не лїпше діє ся й у нас в Европі. Так н. пр. при устю Родану вздовж морского берега розтягнені дроти, получені з електричними батериями. Коли ластівки вертають з Африки і умучені довгою дорогою сїдають цїлими плахтами на тих дротах, убиває їх електрика і они падуть тисячами на землю та роблять місце иншим. Італїя що до губленя птиць займає мабуть перше місце на сьвітї. Їх убивають там не лише по селах і над берегами моря, але й по великих „цивілїзованих“ містах, як н. пр. Мілїяно, Наполї і т. ин. В самій одній Бресчії убито в жовтни 1891 р. 473.792 штук всїляких птиць, що перелїтали з північної Европи до Африки.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 21 марця. Переговори в справі угоди з Угорщиною вели ся вчера від 11 до 6 год. по полудни. Обговорювано условія угоди митово-торговельної.

Масава 21 марця. Дервіші хотїли дня 18 с. м. чотири рази взяти приступом вивіз Сабдерат коло Касалї, але Італїянцї за кождий раз відбили приступ, при чім дервіші стратили богато людий.

Рим 21 марця. В неволи у Абесинців має знаходити ся 1500 Іт[illegible]лїянців. — Радикальні посли викликали вчера в [illegible]арляментї дуже бурливі сцени домагаючись відкликаня з Африки цїлої армії.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий**

— Нї. В листї була згадка лиш о тїй лютости, яку мусїла притерпіти его родина, лист розповідав про его власну недолю, але о тім, що то він тою жертвою, — не згадував нїчого. Отсе хотїв він пояснити шейхови по перечитаню листу. Оживлений новою надією, старав ся він задержати спокій духа і відозвав ся:

— Добрий шейху, як ти дістав сей лист в свої руки?

— Мої люди, що непокоять гостинцї межи містами, відобрали его у якогось післанця.

— А то-ж знають, що то твої люди?

— Нї, перед сьвітом називають ся они розбишаками, котрих я маю ловити і убивати.

— Шейху! Ти назвав мене сином Гура. Так звав ся мій батько. Я гадав, що мене нїхто на цїлім сьвітї не знає. Звідки ти мене знаєш?

Ілдерім не хотїв на то відповісти. Наконець сказав: Досить з тебе, що я тебе знаю, більше годї менї ще сказати.

— Хиба-ж хтось тобі того не дозваляє?

Шейх мовчав і хотїв вже іти. Але коли побачив, що Бен Гурови стало маркотно, задержав ся і сказав: Не говорім тепер о тім. Іду тепер до міста. Коли верну, то може поговоримо отверто. Дай менї лист!

Ілдерім завинув его і нараз знову роз'ярив ся та відозвав ся:

— Я сказав тобі, що я би зробив на твоїм місци, а ти менї не відповів на то нїчого.

— Я хотїв відповісти та й відповім, шейху! — сказав Бен Гур укриваючи лиш на силу своє зворушенє. — Зроблю все то, що ти казав, бодай о стілько, о скілько чоловік може зробити. Я вже давно присьвятив своє житє мести; анї година за цїлих минувших пять лїт не служила иншій цїли. Я не мав спокою; менї не забагало ся розривок молодости, они не мали для мене принади. Що я рішив ся мешкати в Римі то лиш длятого, щоби виобразувати ся до наміреної мести. Я приймив собі найлїпших учителїв — не тих, що учать красно говорити, бо до того я не мав часу — але таких, що учать штуки воюваня. Я прилучив ся до ґлядіяторів в цирку, до тих, що здобули собі нагороди в аренї — они були моїми учителями. Муштрівники головного римского табору приняли мене за ученика і були горді з того, що я так знаменито вивчив ся їх штуки. Я вояк, шейху, але моїми мріями, моїм змаганем єсть — стати полководцем. В тій цїли зголосив ся я до походу против Партів. Коли похід скінчить ся, а Господь дозволить менї житя і сили, то буду тогди — Бен Гур затиснув при тих словах кулаки і зняв їх до гори — ворогом Римлян, котрий знає ся на всїй їх штуцї воєнній, а тогди заплатить менї Рим за всї мої кривди житєм Римлян. Отсе тобі, шейху, моя відповідь.

Ілдерім слухав і аж не міг тим досить нарадувати ся. Коли молодець замовк, він обняв его і поцїлував. — Коли твій Бог тобі не поможе — сказав він відтак — то хиба нема его на сьвітї! А отсе я тобі прирікаю — коли хочеш, то й забожу ся — що дістанеш від мене поміч для твоїх цїлий, мій маєток, людий, коні, верблюди і пустиню до приготовлень. На то клепу ся тобі. На тепер досить! Вечером побачимо ся, або я дам тобі знати.

Він потім від'їхав і пустив ся гостинцем до міста.

(Дальше буде).

І Н С Е Р А Т И.

Берненьскі

СУКНА

Материї модні

і РЕШТКИ.

Найдешевше жерело закупна найґустовнійших і найлучших фабрикатів.

Жадати належить

богатих колекций найновших материй весняних і лїтних, камґарнових, шевіотових і найлучшого льодену зі складу ц. к. уприв. фабрик товарів з найлучшої вовни і сукна вибороврго у

МОРИЦА ШВАРЦА
в Цвіттау (Берню.)

Всякі сукна уніформові для товариств. 27

І найменшу скількість висилає ся. Неподобаючий ся товар приймає ся назад. Взірцї франко. Висилка за побранем.

Тисячні признаня.

Взірцї на котрі нїчого не замовляє ся, прошу звернути.

---

34 прекрасних предметів
по виключно низькій цїнї
тілько 2 злр. в. а.

Годинник бронзовий з довгим, жовтим ланцухом, точно і пунктуально ідучий,

іміт. з піни файка, красно запаляюча ся,

цигорничка з правдивої піни,

гарна папиросниця,

„ **краватка мужеска**

прекрасна **спинка до краватки.**

6 найновійших **ковнїрників** „Sport“ з полотна кождої широкости. 30

Нїклевий щиворик з виклювачем, лижков до ушей і центіметр.

Найновійша гра товариска.

10 найлучших аркушів листових Bristol.

10 найлучших коперт листових Bristol.

Всї тотї предмети, разом 34 коштують від днесь почавши тілько 2 зр., бо мусимо опорожнити льокаль, котрий нам вимовлено, а що годинник сам колись тілько коштував, що тепер 34 предметів, проте просимо, як найскорше замавляти. — Адрес: **АПФЕЛЬ,** Відень І. Фляйшмаркт Ч. 6/N. Тілько за послїплатою почтовою.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальных.

КАТРАЙНЕРА
КНАЙПА-СОЛОДОВА-КАВА
есть
яко примѣшка до Кавы
ОДИНОКИМЪ НАЙЗДОРОВШИМЪ НАПИТКОМЪ.

Достати можна всюди: ½ Кили 25 кр.

Пересторога! По причинѣ безвартостныхъ наслѣдованъ прошу звертати увагу на оригинальнѣ пакеты зъ именемъ

КАТРАЙНЕРЪ

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

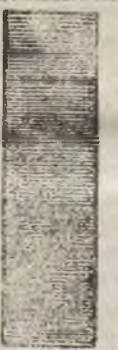
до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przegląd-у

може лише се бюро анонси приймати.

Е. Патрах
в Стрию.

Сталеві плиткі ткацкі для ткачів, до 25 ґанґів — за кождий ґанґ 6 кр., висше 25 ґанґів по 5 кр. кождий ґанґ. Плити достарчають ся після цтм. Найслабша нитка не прірве ся. **Плити ті заощаджують 6 разів часу а 4 рази роботу.** 15

Е. Патрах в Стрию.

Трава медова
(Noleus lanatus)

власної збірки з обшару двірского **Борівна**, насїнє сьвіже і певне на ґрунта сухі або мокрі, цїлком лихі, на пасовиска дуже добра ростина, раз засїяна тревае кілька лїт. Один корець враз з міхом коштує **4 зр. а. в.**, при закупнї нараз **10 кірців** додає ся корець, безплатно — на вагу 100 кільо 30 зр. Замовленя виконує **І Бульсевич**, склад насїня в Бохни. 25

Правдиве, если золотисто лякерована пушка має на червонім поли повисшу марку охоронну.

Правдива, мити ся даюча
фрацуска
маса підлогова

есть найлучшим і найдешевшим средством домовим до запущаня паркетів, підлог мягких лякерованих і повлечених ілїнолеум. Сохне сейчас і дає без щітки зеркальний полиск. На складі безбарвна, ясно-жовта, жовта, темно-жовта, червена і оріхова.

Цїна за пушку 1 зр. 60 кр., 85 кр. і 45 кр. Одинокий продуцент

Schneider & Comp.
Відень V/2.

До набутя: у **Вольфа Чопа у Львові,** Тадея Шарфа, Владислав Брах в **Тарнові**, Гіполит Сковроньси в **Терноноли**, Теофіля Яблоньского в **Дрогобичи**, І. Костеркевича вдови в **Новім Санчи**, Лехицкого і Костеркевича в **Стрию**, Овіяса Айснера і Льва Вукетиньского в **Самборі** Райм і Фрідріх, Друбнер Роман в **Кракові** і у всїх більших торговлях корінних, дроґуериях і складах фарб. 40

АРТИКУЛИ ЯПАНЬСКІ

ЗЕРКАЛА, ТОАЛЄТИ ДАМСКІ

знаменитої і добірної якости поручає одинокий магазин люксусовних артикулів і найбільший склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **Людвик Файґль** Пасаж Гавсмана 8.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.